

STRYMON TIMELINE

Kytarový delay & looper

Takže: **delay studiové kvality s dvanácti režimy** od krásných analogových vintage variací až po moderní a netradiční efekty s nezvykle velkou pružností nastavení, s možností jejich ukládáním do dvou set presetů a se třemi nožními spínači? Plus kvalitní a skvěle použitelný looper? A to vše v krabičce o velikosti dvou podlahových efektů? Ano, Strymon TimeLine je důkazem toho, že to jde.

Kalifornská firma Strymon dosud nepatří na trhu kytarových efektů mezi ty notoricky známé, nicméně nejsou to žádní zelenáci, ale docela chytří pánové, kteří nejenže mají velice dobrý přehled v dnešních moderních technologiích, ale zároveň ctí tradiční hodnoty kytarového zvuku, mají dobré uši a navíc skutečně přemýšlejí jako kytaristé – právě nad tím, jak kytaristům život zlepšit a co nejvíce zjednodušit.

Strymon je značka zajímavá už tím, že ačkoliv sama sebe řadí mezi výrobce vysoce kvalitních „boutique“ kytarových pedálů, na rozdíl od naprosté většiny jiných producentů této kvalitativní kategorie se nezříká možností digitálních technologií. Posouvat hranice současné technologie, experimentovat a zkoušet nové věci je totiž jedním z hlavních kréd této značky. Jejich zpozdovací či modulační efekty sice zachovávají jednoduchost ovládání běžných krabiček, ale jsou postaveny na moderních DSP procesorech. Ovšem stále je tu kladen důraz na vysokou kvalitu součástek a na autentický vintage zvuk, přesně takový, jaký kytaristé vyhledávají. Ostatně už v roce 2009 se Strymon spojil s firmou Damage Control, která se stala známou svojí řadou lampových efektových pedálů, aby efekty vyvíjeli společně.

V nabídce Strymonu je v současnosti už poměrně široká škála kytarových efektů sahajících od delayů a reverbů až po chorusy, flangery či phasery v různém provedení a kombinacích. Páni inženýři ve Strymonu v čele s jeho zakladatelem Terryem Burtonem se netají tím, že podobné efekty zde byly už dávno před nimi a ani tím, že mnohé z vintage efektů byly pro jejich vlastní produkty zvukovou inspirací. Ale zároveň se netají ani obdivem k mnohým současným, moderním zvukům.

Při tom všem se snaží plnou měrou využít potenciál digitálních obvodů, které toto vše umožní realizovat současně a zároveň nabízejí i další výhody, ať už jde o řešení určitých problémů, které měly klasické analogové obvody, nebo – a to především – o posunutí jejich možností a flexibility, a to někdy až do opravdu neprobádaných vod. K zajímavým vlastnostem jejich efektů tak nepatří jen excelentní zvuk, ale také široké možnosti nastavení, které ocení všichni, kdo si chtějí se zvukem pohrát, a přitom stále ctí formát klasické kytarové krabičky. Důkazem toho jsou třeba modely Blue Sky Reverberator, Orbit Flanger či Ola Chorus & Vibrato, které jsme podrobili testu v předminulém čísle Music Store. V dnešním textu se ale vrhneme na něco většího.

> **DISTRIBUTOR:**
MusicData s.r.o.
 Sokolovská 250
 Velké Meziříčí 594 01
 Tel.: 566-521-370
 info@musicdata.cz
 www.musicdata.cz

> **Doporučená cena:**
 11 390 Kč

> **Web výrobce:**
 www.strymon.net

> **Autor článku:**
Ronald Hackerman

TimeLine

Strymon TimeLine je, dá se říct, ultimátní delay pro kytaristy. Jedná se o zařízení, které ve formátu zhruba dvou obyčejných krabiček přináší 12 různých typů delayů studiové kvality, a to všech možných druhů a zaměření. Od krystalicky čistých, jiskrných a majestátních digitálních, až po krásné a teplé vintage a analogové zvuky. Ale i od jednoduchých základních typů až po duální, reverse či patternové delaye, s pitch-shiftingem, od „jednoduchých“ normálních zpoždění až po delaye modulované pomocí různých filtrů... Ukládá v sobě jak zvuky samostatných menších krabiček Strymonu, tak i řadu efektů navíc. To vše doplňují velice flexibilní možnosti nastavení, které

poskytují jak četné základní dedikované ovladače, tak hlubší nastavení pomocí „skrytých parametrů“. Jde tedy o skutečně zařízení studiové třídy, v přívětivém formátu větší kytarové krabičky, v plně stereo provedení a se třemi nožními spínači, z nichž dva umožňují vybírat si z 200 uložených nastavení v bankách po dvou presetech. A jako skutečně velkorysý bonus navíc dostanete 30sekundový stereo sloop pro tvorbu smyček, plnou implementaci MIDI či možnost připojení expression pedálu.

Srdcem TimeLine je výkonný (32bitový) DSP procesor Sharc, který zpracovává řadu komplexních, detailních algoritmů navržených inženýry Strymonu pro co nejvěrnější zvuk. Zbytek elektroniky, tedy vstupní a výstupní část, je pak postaven z prvotřídních analogových součástek, a to vše dohromady je zárukou studiových audio parametrů efektu TimeLine. Zařízení konkrétně využívá nízkosumové a výkonné převodníky A/D a D/A s dynamickou hloubkou 24 bitů a smplovací frekvencí 96 kHz a pracuje odstupem signálu od šumu 115 dB. Cesta nezefektovaného signálu je čistě analogová, takže se nemusíte obávat sebemenšího zpoždění. TimeLine má – jak se na profesionální kytarový efekt sluší a patří – True Bypass, založený na přepínání pomocí elektromechanického relé.

Možnosti a ovládání

Hlavní ovládací panel nese celkem sedm základních potenciometrů pro pohodlné a rychlé nastavení základních parametrů. V horní řadě jsou to Time (čas zpoždění), Repeats (nastavuje zpětnou vazbu delaye neboli počet opakování) a Mix, který určuje podíl analogového „suchého“ a zpožděného signálu – zajímavostí je, že poměru 50/50 dosáhnete zhruba na 3. hodině dráhy potenciometru, a efektný signál tak může být dokonce ve výsledném zvuku dominantní.

Mnohem zajímavější možnosti nabízí druhá řada ovladačů, které umožňují se zefektovaným signálem dále pracovat, tvarovat jej podle přání a prakticky si vymodelovat nepřehlednou škálu zvuků, kde se fantazii opravdu meze nekladou. Kromě základních ovladačů jsou zde potenciometry Filter a Grit, které dovolují dobarvit či nastavit „věrnost“ opakování – na minimum jsou opakování čistá a ostrá. S přidáváním parametru Filter je zefektovaný signál temnější – zhruba v polovině dráhy potenciometru pak barva odpovídá klasickému analogovému delayi, a v poslední třetině jeho dráhy jsou zase potla-

V základní nabídce TimeLine najdete celkem 12 různých typů delaye, mezi kterými volíte digitálním přepínačem Type, kolem nějž jsou všechny režimy přehledně slovně popsány, přičemž aktuální výběr je indikován pomocí LED. Mezi nabízenými vzorky najdete jak ty základní, bez nichž se žádný kytarista neobejde, tak docela netradiční variace.

čeny basy a přidány výšky, takže na maximum barva odpovídá páskovému delayi. Grit pak efektný signál mírně zkresluje, takže mu opět dodává určité vintage kvality – jeho intenzita přitom závisí na síle vstupního signálu, což lze kompenzovat Mixem. Tyto ovladače pak můžete aplikovat na různé typy delayů a měnit tak jejich barvu podle přání. Pouze u typů dBucket a dTape (které reprezentují právě analogový a páskový delay) mají jinou funkci. Ovladače Mod – Speed a Depth – pak dovolují nastavit pro kterýkoliv typ delaye rychlost a hloubku modulace. U těchto běžných potenciometrů není při volbě presetu z paměti vidět aktuální nastavená hodnota, ale při postupném otáčení ji při jejím dosažení signalizuje LED u příslušného nožního spínače.

„Multifunkčním“ digitálním potenciometrem Value ovšem můžete ovládat řadu dodatečných parametrů na hlubší úrovni. A to jak parametrů pro jednotlivé efekty (jsou mezi nimi některé společné, některé vztahující se pouze k určitému typu delaye), tak i „globální“ parametry ovlivňující chování celé krabičky. K těm patří třeba Tap Division, kterým si určíte, zda při nastavování tap tempa bude efekt počítat s osminovými, čárkovými osminovými, čtvrtovými či jinými notami. Nebo je zde volba, umožňující definovat, zdali budou opakování po vypnutí natvrdo vypnuta, nebo zdali delaye přirozeně dozní. Pomocí Value si můžete například nastavit signálový boost +/- 3 dB zvlášť pro každý preset nebo režim Kill Dry (tj. utlumení nezefektovaného signálu, které může

Strymon TimeLine je plně stereo zařízení s levým a pravým vstupem i výstupem. Vedle jacků je na zadním panelu umístěn také přepínač Stereo In/Out – Feedback Loop, kterým přepnete TimeLine do mono režimu, takže druhou dvojici jacků vstup/výstup můžete využít pro připojení externího efektu, který bude aplikován na cestu zpětné vazby v delayi.

najít uplatnění v paralelních efektových smyčkách kytarových hlav), nebo si třeba zvolit tzv. Global Tap Tempo mód.

Mezi parametry pro nastavení samotných delay efektů můžeme zmínit například Smear, který zjemňuje atak opakování, ale přitom zachovává plně frekvenční spektrum. Hi Pass pak redukuje (pročišťuje) nižší frekvence, díky čemuž můžete například zlepšit čitelnost zefektovaného signálu. Tyto volby jsou dostupné většinu typů delaye, každý z nich má však také více či méně svých specifických parametrů.

Orientaci usnadňuje šestimístní alfanumerický LED displej, který ukazuje číslo zvoleného presetu nebo nastavované zpoždění delaye, potažmo při použití digitálního potenciometru Value i jména volených parametrů a posléze také jejich hodnoty.

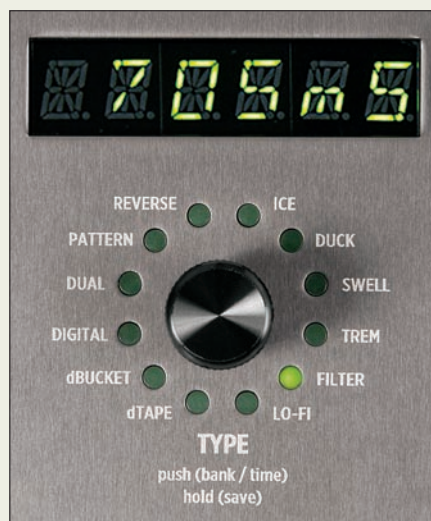
TimeLine je plně stereo zařízení s levým a pravým vstupem i výstupem. Vedle jacků na zadním panelu je umístěn také přepínač Stereo In/Out – Feedback Loop, kterým přepnete TimeLine do mono režimu, takže druhou dvojici jacků vstup/výstup můžete využít pro připojení externího efektu, který bude aplikovaný na cestu zpětné vazby v delayi. Kromě toho na zadním panelu najdete ještě vstup pro expression pedál, který může ovládat prakticky jakýkoliv z parametrů v nastaveném rozsahu. Můžete jím však ovládat i kombinace parametrů/potenciometrů, nebo připojit jednoduchý externí spínač, který bude sloužit jako tap tempo (to se hodí tehdy, kdy chcete tap měnit, zatímco základní trojici spínačů hodláte ovládat looperem. Dvojice „pětikolových“ konektorů MIDI In a Out pak dovoluje externím MIDI přepínačem dělat takřka cokoliv – volit pohodlněji preset, ovládat kterýkoliv z parametrů delaye i funkce looperu. Poslední konektor slouží už jen k připojení napájecího adaptéru, který najdete – stejně jako v případě ostatních efektů Strymon – přímo v balení.

To vše je vestavěno do až překvapivě jednoduchého šedého šasi, sestávajícího z dvou klasických ohnutých plechů, které působí na první pohled velmi nenápadně a jednoduše. Ale proč nezůstat u něčeho, co funguje tak, jak fungovat má, zvlášť když celkový dojem podtrhuje malá nálepka vespod s nápisem „Made in USA“? Ostatně u skutečných boutique efektů, jakým TimeLine bezpochyby je, se nějaký moderní design, který je zajímavý maximálně pro oko, nenosí. Středem pozornosti je vždy zvuk a nejinak je tomu i v tomto případě.

Dvanáctkrát delay

Jak už bylo zmíněno, v základní nabídce je celkem 12 různých typů delaye, mezi kterými volíte digitálním přepínačem Type, kolem nějž jsou všechny režimy přehledně slovně popsány, přičemž aktuální výběr je indikován LED. Mezi nabízenými vzorky najdete jak ty základní, bez nichž

se žádný kytarista neobejde, tak docela netradiční variace. Pojdme si tedy efektové možnosti nabízené zařízením TimeLine probrat hezky popořadě. Prvních devět typů delayů ve variantách Digital až Filter nabízí rozsah doby zpoždění 60–2500 ms, u dalších je specifický rozsah uveden.

Digital – patří k základním typům delaye – samozřejmě nejde o žádný paskvil s digitálním nádechem, ale o kvalitní, příjemně znějící delay s krystalicky čistým zvukem – na rozdíl od simulací analogu, které ve zefektovaném zvuku mírně ořezávají či zkreslují vyšší frekvence apod. I tak si díky ovladačům Filter, Grit a modulace můžete zvuk dotvořit k obrazu svému a dát mu analogové zabarvení v takové míře, v jaké se vám zlíbí. Navíc jsou k dispozici dodatečné parametry Smear, High Pass a Repeats Dynamic.

Dual – dvojitý delay nabízí dvě nezávislé linky zpoždění, každá má vlastní nastavení času, opakování a mixu. Obě si přitom můžete nastavit jako sériové, nebo paralelní – kdy jsou zpožděné signály „natvrdo“ rozděleny do stereo.

Pattern – zajímavá variace skýtající řadu multi-tap vzorků od jednoduchého ping-pong delaye po řadu zajímavých rytmických, ambientních či naopak perkusivních variací a vzorků evokujících páskové delaye s více hlavami – v jediném typu efektu je zde ukryto hned 16 variant.

Reverse – asi není třeba představovat. Delay ale spouštíte vlastní hrou, takže efekt „opačně přehrávaných“ opakování je dobře předvídatelný a kontrolovatelný, tedy muzikální. Zde se velmi dobře uplatní možnost ovládání parametru Smear, kterým můžete účinně zjemnit atak a přechodové jevy u reverzních opakování, čímž se zbavíte nepříjemného či agresivního vyznění, které běžné reverse delaye v některých polohách chtít nechť skýtají. Reverse zní skvěle nejen se sólovým zvukem a nehodí se jen pro vytváření psychedelických efektů,

při jemném nastavení je dokonalý pro i ambientní dobarvení arpeggií s čistým zvukem.

Ice – prakticky rozporcuje či rozkouskuje vstupní signál a kousky (jejichž velikost si můžete přednastavit), „přehrává“ posunutě o předem nastavený interval (vybrat si můžete od oktávy dolů až po dvě oktávy nahoru tak, jak to vyhovuje dané skladbě). Výsledek připomíná velmi netradiční typ modulace (či možná tremolo) a v kombinaci modulací LFO TimeLinu dosáhnete velmi zajímavých zabarvení od lechtivě krystalických střípků až do příjemně syntetických či „kosmických“ barev. Dá se dosáhnout velmi nevšedních a působivých efektů, skutečně výborný nástroj.

Duck – dodává efektu delaye dynamiku, během hry frázi efektovaný signál potlačuje a když frázi zakončíte, nechá jej vynít naplno. Můžete si nastavit Sensitivity a Release Time duck efektu, které určí intenzitu a dobu náběhu zefektovaného signálu.

Swell – nabízí pěkné ambientní barvy s postupným nabíháním signálu, jako byste pracovali s potenciometrem hlasitosti. Můžete si přitom nastavit Rise Time, tedy dobu náběhu swell efektu, což je skvělé pro umocnění atmosféry při hře akordů i melodických linek od jemného dobarvení až po mohutný efekt.

Trem – jde o klasický tremolo efekt, ovšem synchronizovaný s delayem. Můžete si zvolit z několika typů modulačních oscilátorů (trojúhelníkový, čtvercový, sinusový atd.) se samostatným nastavením hloubky a rychlosti modulace (jde o samostatnou modulaci oproti sekci standardních modulačních potenciometrů).

Filter – obsahuje synchronizovaný filter ovlivňující efektový signál, který lze zařadit před nebo za „zpožďovací linku“. Můžete zvolit z 11 typů LFO, nastavit jeho rychlost, hloubku i rezonanci filtru. Tento efekt nabízí skutečně neuvěřitelné možnosti třeba pro vyznačce moderního popu či elektronické hudby, ale klidně třeba i pro progresivně rockové kapely či rock ve stylu 70. let.

Lo-Fi – je další působivá variace nejen pro vyznačce moderních zvuků a elektroniky. Dobraví přirozený zvuk kytary o analogově či naopak elektronicky znějící „destruktivní“ či „degradované“ lo-fi zvuky v zefektované části. Můžete evokovat zvuky, jaké znáte z různých elektronických mašinek – mírné filtrování, ale i zvuk jemně praskající vinylové desky, tranzistorového radia, telefonu či výrazně praskavé či zrnité elektronické pazvuky. K dispozici jsou parametry jako Sample Rate (od 96 kHz až po 750 Hz), bitovou hloubku (32 až 4 bity) či Vinyl (dodává ruchy a škrábání vinylové desky) a Filter Shape (speciální filtry evokující např. zvuky přenosného vintage zesilovače, rádia, megafonu, mobilu či fonografu atd.). Rozsah zpoždění je 2-2500 ms.

dTape – emuluje klasický páskový delay či echo. Ovšem s netušenou hloubkou nastavení jeho kvalitativních parametrů. Základní čas zpoždění lze nastavovat ve dvou volitelných rozsazích – 60-2500 ms nebo 30-1250 ms. Mění se i funkce některých potenciometrů na ovládacím panelu – Filter slouží k nastavení „stárí pásky“ (s vyšším stárím pásky je tón zastřenější), Grit ovládá Tape Bias (dynamický rozsah a headroom echa), Speed nastavuje parametr Tape Crinkle (míru tření a nerovností, vad či nečistot na pásce) a Depth ovládá parametr Wow and Flutter (ovlivňuje míru mechanicky způsobených fluktuací rychlosti pásky). dTape představuje velmi autentický vintage efekt s nepřeberným množstvím variací a barv. Ty nejvíce vyniknou s čistým zvukem kytary, ale i se zkreslenou kytarou si jich jistě užijete do sytosti. Myslím, že dokonalejší emulaci Echoplexu s těmito možnostmi ovládání hned tak nenajdete.

dBucket – poslední typ představuje detailně ztvárněný klasický analogový delay ve stylu starých Bucket Brigade jednotek. Čas zpoždění můžete volitelně nastavovat v rozsahu 40-400 ms, nebo 80-800 ms, čehož se u předlohy docílovalo použitím dvou BBD čipů 4096 v sérii. Strymon emuluje také určité zvukové artefakty, které byly charakteristické pro Bucket Brigade delayy. V tom je také přínos dvou překrývajících se rozsahů. Pokud si nastavíte vyšší hodnoty (300-400 ms) u Single dBucket Delaye, bude zvuk teplejší, ale také chlupatější, a s přidáváním Grit (který zde ovládá parametr Bucket Loss, přidávající zkreslení a šum) se dostane až do poloh lo-fi. Naopak čistšího zvuku dosáhnete nastavením stejného zpoždění při zvoleném rozsahu Double a nižších hodnotách Grit. Potenciometrem Filter pak nastavujete, zda budou opakování zastřenější, temnější, nebo jasnější, ostřejší. Nastavením Filter na minimum a Grit na cca 12:00 dosáhnete klasického chování analogového delaye, který generuje čisté první opakování a ta následující jsou postupně víc a víc zastřená. Jednoduše řečeno: další výborný efekt pro milovníky vintage krabiček.

Looper

Vestavěný looper uspokojí už jen díky délce smyčky až 30 sekund určitě každého hráče. Navíc je v plném stereu a můžete si vybrat, zda jej chcete zařadit před delay, nebo až za něj. Spouští se (nebo opouští) pouhým přidržetím pravého nožního spínače a dále se ovládá pouze pomocí tří nožních spínačů. Prvním z nich můžete nahraovat smyčky nebo přidávat (při playbacku nahrané smyčky) overduby podle libosti a dalšími dvěma spínači potom nahrané smyčky samostatnými spínači spouštět a zastavovat. Že se to neděje jediným spínačem má tu výhodu, že prostřední „startovní“ spínač po opětovném sepnutí během přehrávání spustí

smyčku opět od začátku, což se hodí tehdy, kdy máte ve skladbě třeba nějaký break nebo rytmický přechod. A pokud připojíte MIDI pedál, můžete ovládat ještě další funkce, jako krok zpět a krok vpřed (undo a redo) při overdubbingu, obrácené přehrávání smyčky nebo zpomalení na poloviční rychlost. V hlubších globálních parametrech si přitom můžete nastavit i to, že looper bude při opuštění toho režimu dál přehrávat spuštěnou smyčku, zatímco nožní ovladače budete moci používat pro ovládání efektu samotného. Což je, pravil bych, přímo geniální.

Malé zhodnocení

Co se týká nabídky trhu, je nutno říci si na rovinu, že je z čeho vybírat, takže technicky vzato, pokud se vám líbí „form factor“ větší podlahové krabičky s širokou nabídkou typů delayů ve studiové kvalitě, nejde v případě dnes testovaného zařízení o jedinou variantu – Strymon TimeLine má určitě kvalitativně srovnatelnou konkurenci. TimeLine ovšem nabízí několik vychytávek, které jinde nenajdete.

Tím, čím se odlišuje, není na první pohled možná dostupný počet vzorků či režimů delaye. Najdete však mezi nimi jak skvělé emulace vintage efektů, tak i leccos zajímavého navíc, například díky zajímavým režimům jako Ice, Pattern, Trem, Lo-Fi a dalším. Ovládání je velmi intuitivní a jednoduché, a ani hlubší nastavení není nijak zvlášť komplikované. A v neposlední řadě je zde skvělý a snadno použitelný Looper, který díky ovládání třemi nožními spínači dokáže plně nahradit samostatné zařízení tohoto typu, které by vyžadovalo nemalou investici.

Jde však především o flexibilitu a hloubku možného nastavení pro každý z režimů, kdy škála dostupných parametrů dokáže jednotlivým

typům delaye vtisknout mnoho rozmanitých poloh i pro globální chování efektu jako takového. Je zde skutečně velkorysý prostor pro ukládání 200 nastavených zvuků, přičemž možnost okamžité volby ze dvou presetů dvěma nožními spínači (+ bypass), to je vše, co si většina normálních kytaristů může přát.

Nezapomeňme ale na možnosti propojení a rozšíření: Pokud vám nebude vyhovovat volba presetů po dvojicích, můžete použít externí MIDI pedál. Implementace MIDI a možnosti propojení či rozšíření pomocí expression pedálu či externích efektů dělají z tohoto produktu skutečně užitečné profesionální zařízení. Tyto možnosti také obhajují vyšší cenu, která se mi ale, s ohledem na univerzálnost a současně vysokou kvalitu odpovídající „boutique“ efektům, až tak přemrštěná nezdá. Tedy vezmeme-li v úvahu, na kolik vás vyjde třeba obyčejný overdrive se třemi knoflíky, který se rovněž tváří jako boutique.

Celková koncepce TimeLine je pozoruhodná v tom, že výrobce myslí na kytaristy a nabízí ultimátní a všestranný delay, který se pyšní širokými možnostmi, díky kterým vás hned tak neomrzí. Nejen zvuky samotnými, ale i svým ovládáním představuje kreativní zařízení, se kterým se nové, neotřelé nápady jen hrnou. To vše jen podtrhuje fenomenální zvuková kvalita, zjevně výsledek detailního a soustředěného hloubání inženýrů Strymonu nad tím, co dělá dobrý delay delayem.

